

Pohled do budoucnosti

Na poli internetových prohlížečů je stále rušno. Na obzoru se objevuje Firefox 3.0 a Opera 9.5, v dálce září neprávem opomíjený Flok. Nové verze se dočkal Netscape a začíná se šuškat o osmé verzi Internet Exploreru. *Jiří Macich ml., jirka.macich@macich.net*

V tomto článku najdete

Novinky u Firefoxu

Nová verze Opery

Naděje jménem Flock

Firefox 3.0: Evoluce místo revoluce

Když prohlížeč Mozilla Firefox před lety vyrazil proti stagnujícímu Internet Exploreru, mnoho lidí mluvilo o revoluci na poli internetových browserů. Třetí generace Firefoxu už neznamena revoluci v podobě obrovských změn, ale přichází se spoustou dílčích vylepšení, takže spíše můžeme hovořit o přirozené evoluci. Cílem vývojářů je pokračovat ve vylepšování prohlížeče, ale zároveň vše ponechat ve stylu „program s jednoduchým ovládním,

který lze snadno doplnit o další funkce“. Zatím se jim to daří.

Vylepšuje se prakticky vše. Nejviditelnější změny potkaly systém záložek a historii navštívených stránek. Díky těmto vylepšením bude možné pohodlněji spravovat záložky a uchovávat historii několiknásobně delší než dříve, aniž by se to negativně projevilo na rychlosti prohlížeče. Firefox 3.0 přichází také s rychlejším vytvářením záložek, například pro dočasné uložení zajímavého odkazu.

Bezpečnost především

O slovo se hlásí i vyšší bezpečnost. K anti-phishingovému filtru přibude i filtr varující před navštívením stránek, které jsou známé jako „distributor malwaru“. Stahované sou-

bory bude možné nechat automaticky kontrolovat antivirovým programem, aniž by musel běžet jeho rezidentní štít. Když už jsme „naťukli“ stahování souborů, dodejme, že vestavěný správce stahování se rovněž dočká řady změn. Přibude především možnost přerušovat a navazovat stahování souborů podle potřeby. Tato funkce správci stahování ve Firefoxu doposud trestuhodně chybí. Historii stažených souborů bude také nově možné prohledávat.

S pohodlnějším stahováním souvisí i lepší procházení FTP serverů. Nyní se konečně nebudou složky zobrazovat chaoticky mezi soubory, ale ve výpisu budou stejně jako v každém klasickém správci souborů nejdříve složky a pak soubory. Zároveň bude možné složky a soubory řadit podle několika kritérií.

Sympatické proměny se dočkal i řádek s adresou. Pokud dnes zadáváte nějakou adresu, Firefox nabízí automatické doplnění ze seznamu dříve navštívených adres. S třetí generací přijde i doplňování adresy nejen na základě textu, kterým adresa začíná, ale i podle textu, který adresa obsahuje na jakémkoliv místě.

Kladně lze hodnotit i podporu plného zoomování. Dnes lze zvětšovat jen text prohlížené stránky. Firefox 3.0 vedle toho umožní také zvětšovat (nebo zmenšovat) celou stránku včetně obrázků a layoutu, jak to dokáže například Internet Explorer 7.

Další funkce

Poměrně zajímavě vypadá i plánovaná funkce pro ukládání stránek na pevný disk ve formě PDF dokumentu. Stránku si tak budete moci uložit pro prohlížení offline nezávisle na použitém prohlížeči. Doposud šlo sice použít virtuální PDF tiskárnu, ale tento výstup nebyl vždy ideální. Už tedy nebude nutné ukládat stránku jako chaoticky poskládané jednotlivé soubory, obrázky...

Změn je mnoho a už alfa verze, které jsme měli možnost testovat, naznačují, že

FIREFOX: Třetí generace Firefoxu přichází se spoustou dílčích vylepšení.

Firefox 3.0 bude skutečně představovat další zajímavý krok vpřed. K dokonalosti by to však ještě chtělo konečně vyřešit problémy, které trápí současnou ostrou verzi i její předchůdkyně. Máme na mysli zejména pomalý start prohlížeče a přílišné „zabírání“ operační paměti při delším chodu programu.

Opera 9.5: Drobnými krůčky kupředu

Na novou verzi svého oblíbeného prohlížeče čekají i uživatelé browseru Opera. Ten se sice i přes obrovské množství funkcí stále drží na samém okraji uživatelského zájmu, jeho tvůrcům to však na pili neubírá. Chystá se totiž Opera 9.5.

Testovali jsme její alfa verzi i pozdější beta verzi. Přestože nejde o novou „hlavní“ verzi, Opera 9.5 přináší mnoho desítek novinek (podle tvůrců je jich přes 250). Jednou z nejzajímavějších (především z uživatelského hlediska) je prohledávání historie navštívených stránek. Prohledávat lze nejen adresu a titulek dříve navštívených stránek, ale dokonce i jejich obsah, což podstatně usnadní orientaci v historii. Zároveň lze této funkci využít podobně jako rozšířeného našeptávání, o kterém byla řeč u Firefoxu 3.0.

Pokud používáte Operu na více počítačích, může vám přijít vhod nový systém synchronizace dat, jako jsou záložky nebo odkazy na obrazovce Speed Dial pro snadný přístup k často navštěvovaným stránkám ihned po startu prohlížeče. Přes portál My Opera můžete automaticky synchronizovat tato osobní nastavení mezi více prohlížeči a díky službě Opera Link i mezi Operou na stolním počítači a Operou Mini ve svém mobilu. Funkci Opera Link bude podporovat Opera Mini 4, která se v době psaní tohoto článku testuje.

OPERA: Díky službě Opera Link můžete synchronizovat osobní nastavení.

Pro více panelů

Citelného rozšíření funkčnosti se v Opeře 9.5 dočká koš se zavřenými panely. Ten vedle jednotlivých panelů nově umožní opětovně otevřít celá okna, což ocení uživatelé, kteří jsou zvyklí pracovat najednou s více okny prohlížeče, přičemž v každém mají otevřeno více panelů.

Novinkou je také možnost otevřít aktuální webovou stránku v jiném z nainstalovaných prohlížečů přes menu Opery. To ocení zejména webdesignéři a daná funkce může přijít vhod, i pokud narazíte na nějaký web, který se v Opeře nezobrazuje zrovna korektně nebo který zde nefunguje vůbec (v některých případech např. internetové bankovníctví).

Vedle těchto změn vývojáři slibují vyšší stabilitu prohlížeče, odstranění některých známých chybek, nižší spotřebu operační paměti a opět o něco lepší podporu pro webové standardy. Opera tedy nezadržitelně kráčí ve svém vývoji vpřed, ale to, co by jí přineslo větší popularitu, bohužel nenacházíme ani ve verzi 9.5.

Netscape Navigator 9: Starý král se vrátil

Zatímco jsme si hráli s alfa verzí Firefoxu 3.0 a Opeře 9.5, objevil se také dlouho →

Flock 1.0: Černý kůň už je na dohled

■ Flock je alternativní prohlížeč vycházející z Firefoxu, o kterém se u nás zatím moc nahlas nemluví. Je to ale škoda, protože jde o moderní prohlížeč, který „je postaven“ na komfortu, jenž poskytuje Firefox 2.0. Flock se ale v první řadě snaží svěřt na vlně zájmu o Web 2.0. Ať už si o tomto termínu myslíte cokoliv, služby, které se tímto pojmem zaštiťují, patří k nejzajímavějším na internetu. Stejného názoru jsou evidentně i tvůrci prohlížeče Flock, protože svůj prohlížeč propojují s nejoblíbenějšími Web 2.0 službami. To konkrétně znamená praktický editor pro

psaní zápisků do blogu (Blogger.com, WordPress, TypePad, LiveJournal), nástroj pro upload fotek na web (Photobucket, Flickr) či sdílení odkazů (del.icio.us, ma.gnolia). K tomu je přidáno prohledávání Wikipedie, napojení na populární sociální síť (Facebook, Twitter), speciální panel pro práci s multimediálním obsahem a například plnohodnotná RSS čtečka. Pro uživatele, kteří si „potrpí“ na výše uvedené služby, bude Flock představovat více než zajímavou volbu. Škoda jen, že většina služeb napojených na prohlížeč není zatím dostupná v české verzi...

FLOCK: Propojen s nejoblíbenějšími Web 2.0 službami...

NETSCAPE: Přestože je jeho „základem“ Firefox 2, jeho tvůrci se snažili přidat i řadu vlastních funkcí.

→ očekávaný Netscape Navigator 9 (dále jen NN9). Kdysi šlo o nejoblíbenější prohlížeč, na konci devadesátých let jej však poslal do zapomnění Internet Explorer. Dodnes se příznivci obou prohlížečů dohadují, jestli Netscape padl kvůli své nedokonalosti, nebo kvůli integraci IE do Windows 98. Nyní se po několika měsících vývoje objevuje devátá verze Netscapu, která se vrací k původnímu názvu Netscape Navigator a která je na rozdíl od předchozí (osmé) verze opět multiplatformní, takže nový Netscape mohou vedle uživatelů Windows vyzkoušet i uživatelé Linuxu nebo Mac OS X. Tato změna mimo jiné znamená, že devítka na rozdíl od osmičky již neumí přepínat renderovací jádra, a sází tedy výhradně na Gecko. Ostatně Netscape Navigator 9 vychází z Firefoxu 2. Zlí jazykové dokonce říkají, že jde jen o jinak vypadající Firefox. Ostatně i rozšíření pro FF2 jsou kompatibilní s NN9.

Drobná vylepšení

V tomto ohledu bychom však vývojářům NN9 poněkud křivdili. Přestože FF2 je

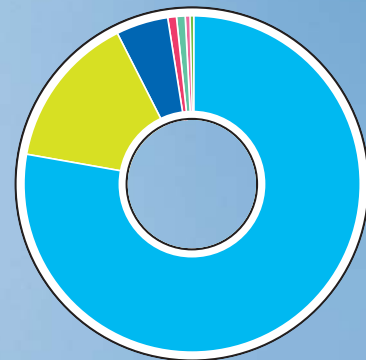
„základem“ NN9, jeho tvůrci se snažili přidat i řadu vlastních funkcí. Patří mezi ně třeba oprava překlepů u ručně zadávaných webových adres a další drobná vylepšení. Do této skupiny patří i funkce pro restart prohlížeče, možnost nastavení polohy tlačítka pro uzavírání panelů, spojení tlačítka Stop a Reload po vzoru Safari a Opery nebo podpora importu RSS kanálů z OPML souboru. K větším inovacím patří tzv. Link Pad, což je speciální postranní panel, na který si můžete přetahovat zajímavé odkazy k pozdějšímu navštívení. V postranním panelu lze zobrazovat i webové stránky. Těto funkce se zde říká Mini Browser. Za zmínku stojí také předpověď počasí ve stavovém řádku.

Žádná ze zmiňovaných funkcí však nemá takovou váhu, aby byli uživatelé Firefoxu nuceni měnit svůj oblíbený prohlížeč za Netscape. Snad pouze pokud patří mezi uživatele komunitního portálu Netscape.com, se kterým je NN9 dosti funkčně propojen...

Internet Explorer 8: Zatím s otazníky

Autoři ostatních zmiňovaných prohlížečů se rádi dělí o informace o vývoji svých výtvorů, Microsoft však není o nástupci současného Internet Exploreru 7 příliš sdílný. Jisté je jenom to, že se dočkáme další „hlavní verze“, a Microsoft vehementně ujišťuje, že tentokrát nebude čekání tak dlouhé jako v případě sedmičky.

Na řadě je tedy osmička. Co od ní můžeme očekávat? Vše je prozatím ve stadiu spekulací, ale mluví se o široké podpoře rozšíření ve stylu Firefoxu, přepracovaném uživatelském rozhraní nebo o větším propojení se službami z rodiny Winfows Live.

Zdroj: <http://marketshare.hitslink.com>

Microsoft Internet Explorer	77,87%
Firefox	14,85%
Safari	5,05%
Opera	0,99%
Netscape	0,64%
Opera Mini	0,41%
Ostatní	0,19%

Pravděpodobná je také úprava ovládacích prvků, protože současné „rozhraní“ v IE7 není hodnoceno příliš kladně. Microsoft ustoupil z prošlapané cestičky a s novým netradičním pojetím okna prohlížeče evidentně moc neuspěl. Ostatně už připravil nový build IE7, který pro začátek alespoň vrací do okna hlavní nabídku.

Těšme se, je na co

Souboj mezi webovými prohlížeči evidentně pokračuje a těžší z toho hlavně uživatelé, kteří se mohou těšit na nové verze svých oblíbených programů. To je příjemná změna především proti stavu před několika lety, kdy tu byl jen lehce zatuchlý IE6 a pozvolna se rodící a ještě nepříliš spolehlivý Firefox. Právě na jeho třetí verzi se těšíme nejvíce ze všech zmiňovaných prohlížečů a jsme velmi zvědaví, kdy a jak zareaguje Microsoft. Jeho IE7 už lehce ztrácí při srovnání s Firefoxem 2, natož s jeho nástupcem... *Jirka Macích ml. ■*

	Mozilla Firefox 3.0	Opera 9.5	Netscape Navigator 9.0	Flock 1.0	Internet Explorer 8
Internetové stránky programu	www.mozilla.com/firefox	www.opera.com	http://browser.netscape.com	www.flock.com	www.microsoft.com
Stav vývoje k 31. říjnu 2007	Dokončovaný proces alfa testů	Testuje se první betaverze	Prohlížeč dokončen a vydán	Testuje se první betaverze	Neznámý
Funkce					
Prohlížení stránek v panelech	●	●	●	●	●
Ochrana proti phishingu	●	●	●	●	●
Ochrana proti malwaru	●	—	—	—	n/a
Vestavěná RSS čtečka	● (živé záložky)	● (klasická čtečka)	● (živé záložky)	● (klasická čtečka)	● (klasická čtečka)
Blokování reklamy	—	●	—	—	n/a
Blokování pop-up oken	●	●	●	●	●
Zoomování celých stránek	●	●	—	—	●
Zoomování samotného textu	●	—	●	●	●
Lokalizace do češtiny	●	●	n/a	n/a	n/a
Podporované systémy	Windows 2000 a vyšší, Linux, Mac	Windows 98 a vyšší, Linux, Mac	Windows 98 a vyšší, Linux, Mac	Windows 98 a vyšší, Linux, Mac	Windows XP a vyšší

● ano — ne n/a - nezjištěno